

**Antohe Monica
Pătru Adriana**

**Diaconeasa Simona
Boroș Oana
Pahonțu Gheorghîța**

**Enache Mădălina
Enache Larisa**

Toamna în mii de culori

- GHID DE BUNE PRACTICI -

Ediția I

ZveN
EDITURA

Târgoviște, 2021

Editura ZVEN

str. Boerescu Zaharia, nr. 2, R3/3
130059, Târgoviște, Dâmbovița
fax: 0345 401 330; mobil: 0765 464 304
zven.print@gmail.com | www.zven.ro

Editor – Ion Anghel

Tehnoredactare – Enache Mădălina,
Diaconeasa Simona,
Pătru Adriana Elena

Coperta – Enache Mădălina

ANTOHE, MONICA

Toamna în mii de culori. Ghid de bune practici - /
Antohe Monica (coord). Târgoviște: Editura ZVEN, 2021
ISBN 978-606-9745-01-4

I. Simona, Diaconeasa

II. Mădălina, Enache

III. Adriana, Pătru

37

Copyrights © 2021 AUTORII. All rights reserved

Acest volum este protejat prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, fără permisiunea scrisă a deținătorului copyright-ului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc conform legilor în vigoare.

CUPRINS

<i>„Lumea culorilor” (Prof. Boroș Oana)</i>	5
PROIECTARE DIDACTICĂ	
<i>Proiect didactic „Bogățiile toamnei” (Prof. Enache Mădălina)</i>	9
<i>Proiect didactic „Crizantema” (Prof. Pahonțu Gheorghita)</i>	16
<i>Proiect didactic „Fructele, izvor de sănătate” (Prof. Pătru Adriana Elena)</i>	27
<i>Proiect didactic „Coșul cu legume” (Prof. Enache Larisa)</i>	31
<i>Proiect didactic „De vorbă cu Zâna Toamna” (Prof. Pavel Elena Mirabela)</i>	38
<i>Proiect didactic „Îmi plac conservele din legume” (Prof. Diaconeasa Elena Simona)</i>	45
<i>Proiect tematic „Micul ecologist” (Prof. Milea Ramona Elena)</i>	55
<i>Proiect didactic „Ce ne-a povestit Zâna Toamnă” (Prof. Asandei Elena)</i>	57
<i>Proiect didactic „Învăț despre fructele de toamnă” (Prof. Oprea Marinela)</i>	65
<i>Proiect didactic „Tablou de toamnă” (Prof. Ciobanu Elena Monica)</i>	72
<i>Proiect tematic „Jurnalul Zânei Toamna” (Prof. Dumitrașcu Sorina)</i>	79
<i>Proiect didactic „Vitamine pentru pitici” (Prof. Sugeac Laura- Elena)</i>	82
<i>Proiect didactic „Fructe dulci și parfumate, gustoase și sănătoase” (Prof. Lungu Felicia)</i>	92
<i>Proiect didactic „Toamna la sat” (Prof. Niță Daniela Nicoleta)</i>	96
<i>Proiect didactic „Parfumul florilor de toamnă” (Prof. Stănciulică Steluța)</i>	101
<i>Proiect didactic „Ce ne-aduce toamna-n coș?” (Prof. Nistor Alice)</i>	105
<i>Proiect didactic „Legumele cu vitamine, la sănătate sunt bune” (Ed. Băltoi Cristina)</i> ...	114
<i>Proiect didactic „Toamnă, toamnă darnică” (Prof. Alexandrescu Elena- Cătălina)</i>	115
<i>Proiect didactic „Petrecerea grădiniței cu familia!” (Prof. Ene Ana- Maria)</i>	121
<i>Proiect didactic „Fă copacul să zâmbească!” (Prof. Vișan Ioana- Alexandra)</i>	127
<i>Proiect didactic „Învăț despre mine” (Prof. Pitiș Mariana- Iulia)</i>	131
<i>Proiect didactic „Frumoasele mele crizanteme” (Prof. Matei Diana)</i>	137

<i>Proiect didactic „Legumele toamnei” (Prof. Cergan Elena- Nicoleta).....</i>	<i>144</i>
<i>Proiect didactic „Prietenii lui Angheluș, Spiridușul Toamnei” (Prof. Logigan Daniela)</i>	<i>147</i>
<i>Proiect didactic „Toamna în mii de culori” (Prof. Stan Floarea).....</i>	<i>151</i>
<i>Proiect didactic „Să vorbim frumos despre toamnă” (Prof. Cifu Viorica).....</i>	<i>156</i>
<i>Proiect didactic „Toamnă bogată, cu legume, flori și fructe” (Ed. Stancu Andreea).....</i>	<i>161</i>
<i>Proiect didactic „Ajutoarele toamnei” (Prof. Militaru Alexandra).....</i>	<i>169</i>
<i>Proiect didactic „Culorile toamnei” (Prof. Grigore Georgeta).....</i>	<i>174</i>
<i>Proiect didactic „Rapsodii de toamnă” (Ed. Dincă Elena Gabriela).....</i>	<i>180</i>
<i>Joc didactic „Te rog să-mi dai tot atâtea legume!” (Prof. Ionescu Ana- Maria).....</i>	<i>187</i>
<i>Proiect tematic „A venit toamna” (Prof. Barbu Mihaela).....</i>	<i>188</i>
<i>Proiect didactic „Toamna” (Ed. Făgădar Luminița).....</i>	<i>189</i>
<i>Proiect didactic „Tweety și Matematica, în cămara bunicii” (Prof. Sandru Bianca).....</i>	<i>195</i>
<i>Proiect tematic „Cu papucii ei de frunză, toamna a sosit în zbor” (Prof. Chesleran Maria).....</i>	<i>198</i>
<i>Proiect didactic „Ce ne-aduce toamna-n coș?” (Prof. Antohe Monica).....</i>	<i>201</i>
<i>Proiect didactic „Covor de frunze” (Prof. Ganea Magda).....</i>	<i>207</i>
<i>Proiect tematic „Poveste de toamnă” (Prof. Stoian Oana Andreea).....</i>	<i>213</i>

LUMEA CULORILOR

*Director Grădinița cu program prelungit nr. 15 Târgoviște,
Prof. Boroș Oana*

“Toamna este o a doua primăvară, când fiecare frunză e o floare!”

Albert Camus

Toamna are un stil foarte creativ de a ne pregăti pentru schimbarea de sezon, iar ochii noștri joacă un rol foarte important în acest proces. Percepția culorilor la nivelul retinei îi ajută să-i transmită (prin nervul optic) creierului mesaje luminoase ale căror interpretări ne pot influența starea de spirit și chiar starea de sănătate.

De câte ori nu ne-am găsit relaxarea și energia într-un parc pastelat de la galben sau portocaliu până la roșu sau violet? Deși culorile încălzesc sau răcesc atmosfera de la prima vedere (roșu, galben sau oranj sunt considerate culori energice, în vreme ce albastrul, verdele sau nuanțele de violet par să domolească), interpretarea acestor semnale luminoase poate suferi multe diferențe culturale. De exemplu, dacă o lumină albastră-verde pare liniștită, un turcuaz aprins este adesea asociat cu apa oceanului în zonele tropicale, cu vacanțe și zile lungi de vară.

Pastelul frunzelor în anotimpul toamna este cu adevărat contrastant, iar “contrastul vizual ne captează atenția încă de la vârste fragede”, explică Jason Brunt, prof. dr. la Universitatea Biola, California.

Urmărind impactul culorilor percepute de ochii noștri, cercetătorii prezintă mai multe puncte de vedere ale fenomenului, iar în ceea ce privește impactul asupra activității cognitive, specialiștii au identificat importanța contrastelor în interpretarea mesajelor luminoase. Contrastele puternice, saturația

și luminozitatea sunt percepute entuziasmant, iar toamna ni le oferă din plin, mai ales după o perioadă verde de câteva luni.

Culorile sunt folosite în diverse terapii, pentru a îndepărta stresul, ajutând astfel organismul să se recupereze, limpezește gândurile și chiar motivează, aducând o atitudine pozitivă și constructivă.

Roșul atrage rapid privirea și atenția noastră și, deși semnificațiile culorii pot varia de la iubire la ură, acesta a fost asociat cu intensificarea simțurilor și creșterea presiunii sangvine. În opoziție, cerul **albastru** are un efect calmant. Albastrul reprezintă culoarea libertății și este adesea asociată ideii de spiritualitate. Este o culoare rece care îndeamnă adesea la meditație.

Galbenul inspiră optimism, stimulând sistemul nervos. Asocierea cu soarele aduce interpretări fericite, amuzante, plăcute. **Portocaliul** este culoarea spiritualității. Ea reprezintă meditația, cunoașterea, iluminarea, căldura, stimularea și bogăția, pare să stârnească nu doar apetitul pentru mâncare, ci și pofta de viață în general, iar purpuriul este relaxant, având chiar o detașare nobilă, conform interpretărilor culturale.

Culoarea **verde** simbolizează speranța, liniștea, viața. În creștinism verdele este considerat drept intermediarul dintre albastrul cerului și roșul iadului, este culoarea Pământului, a vieții fizice.

Ca și florile, frunzele de toamnă ne prind bine nu doar la plimbare, fiind tare bune la casa sau la biroul omului - atâta vreme cât rămân în câmpul nostru vizual, impactul benefic continuă. Deci să le aranjăm în buchete, coronițe, ghirlande și diverse alte forme de decor și să rămânem cu ochii pe ele.

Culorile sunt nimic altceva decât percepția omului cu privire la anumite frecvențe ale luminii. Și cum lumina este energie (*la fel ca orice altceva din univers*) și energia noastră internă este modificată de interacțiunea cu frecvențele luminii din jur. Așa se explică de ce o zi întunecată ne dă altă stare de spirit decât una luminată, de ce când purtăm o anumită culoare avem tendința de a ne simți mai încrezători decât atunci când purtăm altă culoare.

Limbajul culorilor în comunicarea nonverbală

Când vorbim despre limbajul culorilor în comunicare, facem cu siguranță referire la comunicarea nonverbală. Chiar dacă există acea expresie „a avea un limbaj colorat”, prefer să rămân la culoarea pe care o percepe ochiul direct, și să nu trec la „culoarea” pe care o percepe auzul, *chiar dacă și acesta este un subiect interesant.*

Roșul – culoarea puterii

În comunicarea nonverbală culoarea roșie simbolizează puterea. Din acest motiv persoanele melancolice și flegmatice (în general introvertiții) se simt intimidat de această culoare și o resping. Îmbrăcămintea roșie poate oferi multă stimă de sine purtătorului și poate intimida interlocutorul. Roșu este considerată ca fiind cea mai vibrantă culoare.

Portocaliu – culoarea vizibilității

În comunicarea nonverbală oranjul este considerat a fi cea mai ușor de văzut culoare într-o lumină slabă. Din acest motiv, este considerată a fi o culoare de siguranță (mai ales pe apă). Ea se folosește adesea pentru jachetele și colacii de salvare. De asemenea, semnele temporare ale autostrăzii cu privire la construcții sau ocoluri sunt portocalii din cauza vizibilității și a asocierii cu ideea de pericol.

Folosește portocaliu atunci când vrei să ieși în evidență, precum și când ai zile mai proaste și vrei să capeți mai multă energie pozitivă – întrucât generic oranjul inspiră amuzament.

Galben – culoarea invidiei și a optimismului

Cu toate că Goethe caracteriza această culoare ca fiind „veselă, vie și cu un efect liniștitor”, ea a fost adesea asociată în comunicarea nonverbală cu *fierea galbenă de invidie și de gelozie*. Totodată, această culoare este asociată temperamentului coleric. Aeppli spunea că prin natura sa duală, aceasta reprezintă intuiția, suspiciunea, presimțirea în care se află totuși inspirația divină.

Din punct de vedere psihologic, galbenul este considerată cea mai veselă culoare din spectru. Hainele și obiectele galbene inspiră optimism și plăcere. Este o culoare destinată să atragă atenția și să inspire amuzament. În lumea modei, rochiile galbene sunt rare, dar întotdeauna sunt asociate veseliei și sărbătorii. **Folosește galben în ținută pentru a-ți induce o stare de optimism și de bucurie.**

Verde – culoarea vieții

Verdele simbolizează liniștea, iar în comunicarea verbală ea face referire la tinerețe, la cruditate. De asemenea, lumina verde în limbajul nonverbal indică libertatea, calea liberă. De asemenea, verdele este asociat ideii de prosperitate, statut social și bani! **Verdele ajută la relaxarea minții și la inducerea unei stări de bine.**

Albastru – culoarea libertății

Albastru este o culoare atotcuprinzătoare. În comunicarea nonverbală acesta reprezintă evoluția, dar dacă este folosită în exces și în nuanțe închise, poate atrage deprimarea. Se zice că o cameră albastră oferă mai multă productivitate și stimulează comunicarea. Ea reprezintă spațiile deschise, imaginația, inspirația și sensibilitatea. **Hainele albastre au fost un semn de putere și bogăție încă din secolul al XIII-lea, așa că se pot purta cu încredere în semn de seriozitate, demnitate și devotament.**

Violet – culoarea echilibrului

Culoarea purperei este cunoscută pentru echilibrul pe care îl obține între calmul albastrului și agitația roșului. Din punct de vedere psihologic, violetul este asociat inspirației și creativității. **Violetul în ținută transmite luxul, puterea și ambiția, precum te și liniștește atunci când ai emoții.**

Negrul – culoarea secretelor

Negrul este adesea asociat secretelor și necunoscutului, inspirând un aer de mister. Din acest motiv, în psihologie reprezintă încrederea în forțele proprii și maturitatea. Având aceste atuuri, apare implicit sentimentul de protecție, rezistență și curaj.

Referințe bibliografice:

Hans Biederman, *Dicționar de Simboluri*, Ed. Knauer, Munchen, 1998;

Kassia St. Clair, *The secret lives of colour*, Ed. John Murray Publishers, London, 2016;

Roshen Dalal, *Hinduism: An alphabetical Guide*, Penguin Books, India, 2010;

Eva Heller, *Psychologie de la couleur – effets et symboliques*, Ed. Pyramyd, 2009.

Gheorghe D. Iscru, *Steagul revoluției din 1821*, în „Revista Arhivelor” nr. 2/1981, p.211.

PROIECT TEMATIC

*Grădinița cu P.P. Nr. 15 Târgoviște
Prof.înv.preșc. Stoian Oana Andreea*

TEMA ANUALA DE STUDIU : “Când, cum și de ce se întâmplă ?”

TEMA PROIECTULUI : „Poveste de toamnă”

SUBTEMELE PROIECTULUI :

1. „Culorile toamnei”
2. „Fructe dulci și gustoase”
3. „Vitamine din legume”
4. ”Flori de toamnă”

GRUPA: mare „Aventurierii”

DURATA: 4 săptămâni

SCOPURILE PROIECTULUI:

Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;
Utilizarea motricității grosiere și a motricității fine în contexte de viață familiare.

DESCRIEREA PROIECTULUI:

Anotimpul toamna, prin schimbările variate și ritmice ale naturii, cât și prin bogăția de elemente specifice activității umane, asigură cadrul propice de stimulare a curiozității copiilor, de incitare la explorare și exersare.

Încercăm, astfel, în cadrul acestui proiect să răspundem interesului deosebit manifestat de preșcolari și nevoii de cunoștere, ajutându-i să înțeleagă: schimbările din natura în anotimpul toamna, importanța legumelor și fructelor în alimentație, modul în care se consumă și se păstrează și cât de necesar este, atât pentru oameni, cât și pentru viețuitoare să-și facă provizii pentru iarnă.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- Conduită senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării;

- Autocontrol și expresivitate emoțională;
- Comportamente prosociale, de acceptare și de respectare a diversității;
- Activare și manifestare a potențialului creativ;
- Mesaje orale în diverse situații de comunicare ;;
- Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare;
- Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat.

COMPORTAMENTE VIZATE:

- explorează și utilizează texturi și suprafețe diferite când se joacă (nisip, apă, frunze, pluș, plastic, burete etc.);
- își coordonează mișcările în funcție de stimuli vizuali, ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodii;
- își însușește și respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale, în contexte familiare;
- manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații mExersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă);
- exersează, cu sprijin, asumarea unor responsabilități specifice vârstei, în contexte variate;
- demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative;
- demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii;
- evidențiază caracteristicile unor obiecte localizate în spațiul înconjurător.

RESURSE:

Materiale: imagini, planșe,, jetoane, puzzle, mulaje fructe, legume, joc de masă, fise de lucru, calendarul naturii, jetoane, material demonstrativ si marunt, foi de bloc de desen, acuarele, pensule, pahare pentru apă, bețișoare de unică folosință, creioane colorate , plastilină, planșete, planșe povești, calculator, slide-uri, casetofon, CD cu cântece, hârtie colorate, lipici, fișe de lucru, truse de construcții, cuburi din lemn, cuburi din plastic etc..

Umane: copii, educatoare

De timp: 3 săptămâni

METODE SI PROCEDEE: jocul, observarea spontană și dirijată, conversația euristică, povestirea, exercițiul, învățarea prin descoperire, problematizarea, demonstrația, explicația, etc..

CENTRU TEMATIC: Imagini cu fructe, legume și flori de toamnă, coș cu fructe și legume.

BIBLIOGRAFIE:

MECT, *Curriculum pentru învățământ preșcolar*, București, 2008;

*** *Revistă națională de profil psihopedagogic pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar și primar*, Editura Arlequin, București, 3/4 2013.

MECT, *Curriculum pentru învățământ preșcolar*, București, 2008;

*** *Revistă națională de profil psihopedagogic pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar și primar*, Editura Arlequin, București, 3/4 2013.

INVENTAR DE PROBLEME:

CE STIU COPIII ?	CE NU STIU SI DORESC SA AFLE ?
- Vremea este racoroasa.	- De ce cad frunzele ?
- Ne imbracam mai gros.	- De ce ploua ? De unde vine ploaia ?
- Toamna cad frunzele.	- Ce se intampla cu fructele si legumele ?
- Toamna ploua si bate vantul.	- Cum se păstrează fructele, legumele ca să le avem la iarnă?
- Toamna se coc fructele si legumele.	- Cum ne hrănim sănătos?
- Fructele si legumele contin vitamine.	- Reguli de igienă în consumul fructelor și legumelor.
- Fructele si legumele le putem culege din gradini.	- Care sunt lunile de toamna ?

CENTRE DE INTERES DESCHISE ȘI MATERIALE PUSE LA DISPOZIȚIE:

BIBLIOTECĂ	ARTĂ	JOC DE ROL	JOC DE MASĂ
-Fișe de lucru	-Culori	-Borcane	-Puzzle
-Jetoane	-Acuarele	-Fructe, legume	-Jocuri cu jetoane

-Cărți, reviste cu aspecte de toamnă -Imagini din povești	-Pensule -Plastelină -Coli desen -Fișe	-Set de bucătărie -Set de doctor	
CONSTRUCȚII	ȘTIINȚĂ		
-Cuburi -Lego -Pietre -Paste făinoase colorate -Mese luminoase	-TV -Laptop -Fișe de lucru -Legume -Fructe -Flori		

Mai târziu, ne-am gândit să îi anunțăm și pe părinți, Și, atunci, am început să le scriem o scrisoare:

SCRISOARE CATRE PARINTI:

Dragi părinți,

Grupa mare "Aventurierii" deruleaza in perioada 2 noiembrie – 27 noiembrie 2020 un proiect tematic cu tema „Poveste de toamnă”. În cadrul proiectului vom discuta despre aspectele caracteristice ale anotimpului toamna, fructele si legumele de toamnă. Această temă o vom aborda pentru a ajuta copiii să cunoască, să recunoască, să diferențieze, să înțeleagă, să-și îmbogățească calitativ și cantitativ cunoștințele despre bogatiile toamnei. De aceea, vă rugăm să discutați cu copiii despre acest subiect, să le dați informații corecte, pe care să le împărtășească și celorlalți copii din grupă.

Va multumim pentru intelegere si ajutor!

Cu mult respect,

Educatoarea și copiii grupei mari

EVENIMENT DE ÎNCHIDERE: Carnavalul toamnei!

TIPARUL
ZVEN
PRINT

www.zven.ro
zven.print@gmail.com
tel./fax: 0345 401 330
mobil: 0765 464 304

str. Gabriel Popescu, nr. 3, Târgoviște, Dâmbovița

Autorii declară că prezentul volum le aparține și că nu încalcă drepturile intelectuale ale niciunei alte persoane. Drept urmare își asumă întreaga răspundere, conform legislației în vigoare, atât pentru forma, cât și pentru conținutul volumului de față.
